

Motion till riksdagen 2006/07:N355

av **Christer Engelhardt (s)**

Gotlands utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om insatser för att utveckla Gotland.

Motivering

Under de senaste åren har en stor omställning skett på den gotländska arbetsmarknaden. Flextronics har avvecklat sin verksamhet på Gotland. På några år har över 1 200 arbetstillfällen vid Flextronics försvunnit. Swedish meats har i början av denna höst meddelat att man lägger ned styckningen vid anläggningen i Visby, och ett 60-tal styckare förlorar därmed sina arbeten. Försvarsbeslut har vid olika tillfällen gjort att KA3 i Fårösund, Lv2 och A7 i Visby och vid senaste försvarsbeslutet P18 i Visby lagts ned. Från att ha varit ett samhälle där den militära verksamheten utgjort en betydande del är omställningen till annan verksamhet stor. Många företag har varit beroende av försvaret för sin verksamhet, och många arbetstillfällen både i näringslivet och direkt inom försvaret har påverkats eller upphört. Gotland har lovats ersättningsjobb och etableringen av dessa pågår och välkomnas av det gotländska samhället. Arbetslösheten är större på Gotland än i riket i övrigt. Det är därför viktigt att de utlovade etableringarna av ersättningsjobb också fullföljs fullt ut.

Den socialdemokratiska regeringen utlovade särskilda satsningar på Gotland. I det s.k. Gotlandspaketet som presenterades i juni 2004 finns bl.a. löfte om fördubbling av antalet studenter vid högskolan inom en tioårsperiod, forskning med inriktning på Österjösamarbetet, en ny avdelning inom Sida med inriktning på integration och samverkan med de nya EU-länderna i Östersjöregionen, flyttning av tjänster från Svenska Spel i Sundbyberg till Visby och så vidare. Den socialdemokratiska regeringen har, i sin satsning, tagit

Fel! Okänt namn på

fasta på det som är unikt och utvecklingsbart för Gotland vilket jag hoppas att den nya borgliga regeringen är villig att fullfölja.

Ersättningsarbeten för det nedlagda försvaret och de satsningar som utlovats i Gotlandspaketet har fungerat som en injektion för en positiv utveckling. Det återstår en del att göra för att löftena från Gotlandspaketet skall infrias. Gotland väntar på de utlovade arbetstillfällena hos Svenska Spel och ser fram emot de utlovade satsningarna på högskolan. Högskolan på Gotland har en stor del i den positiva utvecklingen som sker, och jag vill att den förstärks ytterligare, inte minst för att öka kompetensen hos befintliga företag och stimulera framväxten av nya. Den socialdemokratiska regeringen har satsat på Gotland, och jag förväntar mig att Gotland även uppmärksammas av den nya borgliga regeringen.

En intressant projektverksamhet pågår inom GotSam. Det är länsstyrelsen, kommunen, polisen, Försvarmakten, Kustbevakningen och Sjöfartsverket som i ett unikt projekt samverkar för hantering av allvarliga olyckor och samhällskriser på ön. Det är särskilt viktigt och angeläget med hänsyn till nedläggningen av de fyra regementena på ön att projektet blir lyckosamt. Tyvärr har tullen, som tidigare ingått i projektet, dragits sig ur i och med den omorganisation som innebar att man lämnade Gotland. Jag har dock förhoppning om att tullen kan komma tillbaka till Gotland i någon form och därmed åter aktivt kunna ingå i GotSam.

Gotland har en natur med höga värden. Den gotländska faunan och skogen utpekas i stor utsträckning som skyddsvärda. Natura 2000-områden och formellt skydd av skog på Gotland konkurrerar om samma mark som är värdefull för cement- och kalkindustrin. Det borde vara möjligt att låta industrin utvecklas och naturskydd främjas med hänsyn till båda intressena. Den osäkerhet som industrin upplever om naturvärdena utpekas i första hand kunna hämma utvecklingen. Gotland är beroende av att industriarbetena består.

Jordbruk, trädgårdsnäring och fiske är viktiga näringar på Gotland. Att utveckla Gotlands livsmedelsinstitut är en viktig åtgärd. Fisket är viktigt både för näringen som sådan och för turismen. Det är angeläget att långsiktigt trygga näringen genom förbättringar av Östersjöns miljö. Sockerbetsodling för livsmedelsbruk är på väg att fasas ut, men sockerbetor som alternativ energikälla eller som utfyllnad i vägsalt är bara i begynnelsefasen av sin utveckling och etablering. Då Gotland har månghundraårig erfarenhet av betodling, samt att Gotlands 280 betodlare både har kapacitet, passande maskinpark, kompetens och vilja att ställa om sitt sockerbetsbruk från livsmedelsproduktion till bland annat etanolutvinning, bör en försöksanläggning för framställning av alternativa användningsområden för sockerbetor placeras på Gotland.

Satsningen på vindkraft har varit lyckosam och flera etableringar är möjliga, framför allt till havs. De erfarenheter som gjorts är det bra att använda sig av för andra vindkraftsetableringar. Högskolan på Gotland har etablerat ett centrum för vindkraftsinformation som samlat kunskap och erfarenheter som kan vara av betydelse för att på ett positivt sätt användas vid nyetablering av vindkraftverk och anläggningar. Högskolans centrum borde vara av intresse för hela landet och godkännas som ett nationellt vindkraftscentrum. I sam-

band med 2006 års Östersjökonferens i Visby meddelade dåvarande statsminister Göran Persson att Gotland skulle få etablering av ett nationellt vindkraftscentrum, vilket jag hoppas att den borgliga regeringen nu fullföljer.

Det som är av avgörande betydelse för utvecklingen av Gotland är kommunikationerna. Den färjetrafik som nu bedrivs fungerar mycket bra. Väg 73 mellan Nynäshamn och Stockholm har börjat byggas om. Allt skulle fungera mycket bra om inte den senaste tidens orosmoln hopat sig över färjetrafiken. Rikstrafiken har beslutat att i upphandlingsunderlaget för kommande trafikperiod tillåta en timmas längre överfartstid till Oskarshamn och 30 minuters längre överfartstid till Nynäshamn. Men Rikstrafiken säger att snabbare överfartstider kan premieras kraftigt vid utvärdering. Rikstrafiken har dessutom beslutat att i upphandlingsunderlaget öppna upp för att resenärer skall stå för halva kostnaden vid bland annat eventuella oljeprisökningar under avtalsperioden. Eftersom färjetrafiken är att jämföra med vägar på andra ställen i landet så är det förödande om färjetrafiken nu kan återgå till längre restid och eventuella ökade resekostnader för passagerare. En enig riksdag ställde sig bakom den transportpolitiska propositionen ”Moderna transporter” proposition 2005/06:160 i trafikutskottets betänkande 2005/06:TU5 ”Moderna transporter” angående upphandling av Gotlandstrafiken m.m. På s. 124 i nämnda betänkande står det att läsa: ”Utskottet vill inledningsvis understryka att staten har ansvar för att det finns likvärdiga transportmöjligheter i hela landet samt att detta gäller även Gotland. I detta avseende får Gotland inte ges sämre villkor än övriga landet. Färjetrafiken mellan Gotland och fastlandet ersätter de vägar och broar som samhället ställer till förfogande utan kostnad för nyttjande i övriga landet.” Mot denna bakgrund i utskottsbetänkandet är det oroväckande att Rikstrafiken öppnar för en möjlig tillbakagång till längre överfartstider.

Både för näringslivet, turismen, för andra besökande och för oss gotlänningar är en bra färjetrafik förutsättningen för en levande del av Sverige och för en lyckosam utveckling. De satsningar som görs för nya arbetstillfällen förutsätter att det finns en fungerande trafik.

Fraktkostnaderna har diskuterats i många år tills de för några år sedan låstes i fem år innan diskussionerna skulle tas upp på nytt. Det är nu skäl att på nytt överväga en långsiktig lösning för fraktkostnaderna. Det är särskilt angeläget för de branscher som hanterar stora mängder av varor med låga priser som t.ex. grönsaker och ägg.

Gotland har goda utvecklingsmöjligheter, men det krävs särskilda insatser för att de ska kunna förverkligas. Jag har pekat på ett antal angelägna åtgärder.

Stockholm den 31 oktober 2006

Christer Engelhardt (s)